

EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
FAKULTA PODNIKOVÉHO MANAŽMENTU

Evidenčné číslo: 104004/B/2015/1406653406

**FINANČNÁ ANALÝZA S DÔRAZOM NA POSTAVENIE PODNIKU V
ODVETVÍ**

Bakalárska práca

Bratislava, 2015

Róbert Dano

EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
FAKULTA PODNIKOVÉHO MANAŽMENTU

**FINANČNÁ ANALÝZA S DÔRAZOM NA POSTAVENIE PODNIKU V
ODVETVÍ**

Bakalárska práca

Študijný program: 6276 7 00 Finančný manažment

Študijný odbor: 6276 7 00 Finančný manažment

Školiace pracovisko: Katedra podnikových financií

Vedúci záverečnej práce: Ing. Daniela Tučníková, PhD.

Bratislava, 2015

Róbert Dano

Čestné vyhlásenie

**Čestne vyhlasujem, že záverečnú prácu som vypracoval samostatne a že som uviedol
všetku použitú literatúru.**

Dátum:

.....

Pod'akovanie

Touto cestou by som rád pod'akoval vedúcej mojej bakalárskej práce Ing. Daniele Tučníkovej, PhD., za cenné rady a pripomienky, ktoré prispeli k napísaniu práce.

ABSTRAKT

DANO, Róbert: *Finančná analýza s dôrazom na postavenie podniku v odvetví*. – Ekonomická univerzita v Bratislave. Fakulta podnikového manažmentu; Katedra podnikových financií. – Vedúci záverečnej práce: Ing. Daniela Tučníková, PhD. – Bratislava: FPM EU, 2015, 49

Hlavným cieľom bakalárskej práce je pomocou vhodne zvolených ukazovateľov a metód vypracovať komplexnú finančnú analýzu vybraného podniku, s dôrazom na analýzu finančnej pozície podniku v odvetví.

Práca je rozdelená do 4 kapitol. Obsahuje 16 tabuliek, 2 obrázky a 4 prílohy. Prvá kapitola sa venuje informačnému zabezpečeniu analýzy, podmienkam porovnateľnosti analyzovaných podnikov a voľbe ukazovateľov pre analýzu pozície podniku v priestore.

V druhej kapitole sú stanovené ciele, metódy a postup.

Tretia kapitola je praktická, analyzuje vybraný podnik, porovnáva ho s konkurenčnými spoločnosťami v rámci vybraného odvetvia a následne hodnotení postavenie vybranej spoločnosti v odvetví.

Vo štvrtej kapitole je uvedený návrh na zlepšenie finančnej situácie podniku.

Kľúčové slová:

Finančná analýza, finančné ukazovatele, analýza postavenia podniku v odvetví, likvidita, aktivita

ABSTRACT

DANO, Róbert. Financial analysis with emphasis on the position of enterprise in the sector. University of Economics in Bratislava. Faculty of Business Management; Department of the Enterprise Finances. Leader of the final work: Ing. Daniela Tučníková, PhD. – Bratislava: FPM EU, 2015, numbers of pages: 49

The main goal of this thesis is to evolve a complex financial analysis of the selected company, with emphasis on the analysis of the financial position of the company in the industry, by help of suitable chosen indicators and methods.

The work is divided into 4 chapters. The work contains: 16 tables, 2 pictures and 4 attachments.

The first chapter deals with the information provision of the analysis, comparability conditions of analyzed enterprises and choice of indicators for analysis of the enterprise position in the space.

In the second chapter are established the aims, methods and procedure.

Third chapter is a practical one, it analyses and compares enterprise with competing companies of the selected sector; followed by the elaborated evaluation of the selected company's position in the sector.

In the fourth chapter is a proposal to improve the financial situation of the company

Key words:

Financial analysis, financial ratios, position in the enterprise sector, liquidity, activity

OBSAH

Úvod.....	9
1 Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí.....	11
1.1 Finančná analýza.....	11
1.1.1 Cieľ finančnej analýzy	12
1.1.2 Úlohy a funkcie finančnej analýzy	12
1.2 Zdroje informácií pre finančnú analýzu	14
1.2.1. Súvaha.....	14
1.2.2. Výkaz ziskov a strát.....	15
1.2.3. Poznámky.....	16
1.3 Postup finančnej analýzy.....	17
1.4. Metódy a ukazovatele finančnej analýzy	18
1.4.1. Ukazovatele likvidity	19
1.4.2. Ukazovatele aktivity	20
1.4.3. Ukazovatele zadlženosti	21
1.4.4. Ukazovatele rentability	23
1.5. Analýza postavenia podniku na trhu	24
1.5.1. Podmienky porovnateľnosti analyzovaných podnikov.....	25
1.5.2. Metódy analýzy pozície podniku v priestore	25
2. Cieľ práce, metodika a metódy skúmania.....	30
2.1. Metodika práce a metódy skúmania	30

3.	Výsledky práce	32
3.1.	Charakteristika analyzovaného podniku	32
3.1.1.	Horizontálna a vertikálna analýza súvahy	32
3.1.2.	Finančné pomerové ukazovatele.....	35
3.2.	Porovnanie podniku s konkurenčnými podnikmi	37
3.3.	Komparácia podnikov metódou multikriteriálneho hodnotenia	39
4.	Diskusia	45
	Záver	47
	Zoznam použitej literatúry	49
	Prílohy.....	50

Úvod

V dnešnej rýchlo sa meniacej a vyvíjajúcej spoločnosti s vysokou mierou informatizácie a v silne konkurenčnom prostredí sa úspešná firma počas svojho fungovania na trhu nezaobíde bez rozboru finančnej situácie. Práve finančná analýza predstavuje systematický rozbor údajov podniku z minulosti, ako i súčasnosti, a na jej základe môžeme do istej miery predpovedať budúci vývoj podniku a najmä ho svojimi rozhodnutiami ovplyvňovať. Z toho dôvodu sa výsledky finančnej analýzy využívajú najmä pre strategické riadenie podniku manažmentom. Okrem toho však majú tiež vysokú vypovedaciu hodnotu pre subjekty pôsobiace na trhu, s ktorými podnik každodenne prichádza do styku. Takýmito externými užívateľmi finančnej analýzy môžu byť banky, dodávatelia, odberatelia, či investori. Aj to je dôvod, prečo sa podnik musí usilovať o dosiahnutie minimálne priemerných hodnôt.

Cieľom bakalárskej práce je vypracovať komplexnú finančnú analýzu podniku s dôrazom na analýzu finančnej pozície podniku v odvetví. Analýza postavenia podniku v odvetví je jedným zo spôsobov objektivizácie záverov finančnej analýzy. Na túto objektivizáciu je potrebná komparácia výsledkov s porovnateľnými podnikateľskými subjektmi a zistenie rozdielov medzi podnikmi pôsobiacimi v danom odvetví.

Práca je rozčlenená do štyroch kapitol s logickou nadväznosťou. Prvá kapitola je venovaná teoretickým poznatkom potrebným pre vypracovanie finančnej analýzy. Sú v nej definované základné pojmy, priblížené úlohy a funkcie finančnej analýzy, ako i základné zdroje informácií potrebné na vypracovanie finančnej analýzy. Taktiež je v nej popísaný postup finančnej analýzy, metódy a ukazovatele používané pri finančnej analýze. Nechýbajú podmienky porovnateľnosti podnikov a metódy analýzy podniku v priestore a to najmä metódy multikriteriálneho hodnotenia.

V ďalšej kapitole je charakterizovaný cieľ práce a určené postupné kroky vedúce k jeho dosiahnutiu.

Tretia kapitola je praktická, v ktorej sa analyzuje vybraný podnik, prostredníctvom využitia horizontálnej a vertikálnej analýzy súvahy a finančných pomerových ukazovateľov. Analýze pomerovými ukazovateľmi sú podrobení aj jeho traja konkurenti. Výsledky vybraných pomerových ukazovateľov sú prostredníctvom jednej z metód multikriteriálneho hodnotenia, konkrétne bodovacej metódy, ohodnoteného a je zostavené výsledné poradie podnikov.

Posledná kapitola, diskusia obsahuje zhodnotenie vybraného podniku, vyhodnotenie jeho poradia v konkurencii troch podnikov z odvetvia Veľkoobchodu s poľnohospodárskymi strojmi, zariadeniami a príslušenstvom pomocou bodovacej metódy a návrh na zlepšenie postavenia podniku v odvetví.

1 Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí

Finančno-ekonomická analýza v podobe, akej ju dnes poznáme sa začala vyvíjať v 30. rokoch 20. storočia v USA. Od tohto obdobia sa zdokonalila a stala sa jednou z hlavných oblastí záujmu nie len manažmentu podniku, ale tiež obchodných partnerov, investorov, bánk, konkurencie a iných externých i interných subjektov.

1.1 Finančná analýza

V dnešných podmienkach neustále sa meniaceho trhového prostredia a z toho vyplývajúcich zmien v podnikoch, je zrejmé, že podnik nemôže byť úspešný bez rozboru finančnej situácie a aspoň občasného skúmania javov pôsobiacich na finančné zdravie podniku.

„Ak sú predmetom skúmania ekonomické procesy a javy, ide o ekonomickú analýzu. Ak uskutočňujeme ekonomickú analýzu, pri ktorej hlavnú úlohu majú peniaze a čas, ide o finančnú analýzu.“¹

Rovnako ako mnoho iných pojmov, aj finančnú analýzu môžeme definovať rôznymi spôsobmi. Podľa Martina Bösch, profesora podnikového hospodárstva na Fachhochschule Jena, sa pod finančnou analýzou rozumie hodnotenie podniku z finančno-ekonomického hľadiska.² Ak chceme byť podrobnejší, môžeme finančnú analýzu definovať ako metódu hodnotenia finančného hospodárenia podniku, pri ktorej sa získané dáta triedia, agregujú, dávajú do pomeru medzi sebou navzájom, kvantifikujú sa vzťahy medzi nimi, hľadajú sa kauzálne súvislosti a určuje sa ich vývoj.³ Osobne však za najzrozumiteľnejšiu a najvýstižnejšiu definíciu považujem tú, ktorá tvrdí že finančná analýza predstavuje systematický rozbor získaných dát, ktoré sú obsiahnuté predovšetkým v účtovných výkazoch.⁴

¹ ŠLOSÁROVÁ, A. a kol. 2006. *Analýza účtovnej závierky*. 1. vyd. Bratislava : Iura Edition, spol. s. r. o., 2006. s. 275. ISBN 80-8078-070-6.

² BÖRSCH, M. 2013. *Finanzwirtschaft*. 2. vyd. Mníchov : Verlag Franz Vahlen, GmbH., 2013. s. 424. ISBN 978-3-8006-4662-3.

³ SEDLÁČEK, J. 2007. *Finanční analýza podniku*. Brno : Computer Press, a.s., 2007. s. 3. ISBN 978-80-251-1830-6.

⁴ RŮČKOVÁ, P. 2008. *Finanční analýza*. Praha : GRADA Publishing, a.s., 2008. s. 9. ISBN 978-80-247-2481-2.

1.1.1 Ciel' finančnej analýzy

Jozef Kráľovič uvádza že „Cieľom finančnej analýzy je zhodnotiť finančnú situáciu (finančné zdravie) podniku a precizovať príčiny, ktoré ju ovplyvnili. Snahou je vyjadriť pokiaľ možno komplexne finančnú situáciu podniku, t.j. určiť všetky činitele, ktoré determinovali finančné zdravie podniku.“⁵

Medzi činitele determinujúce finančné zdravie podniku patria najmä:

- rentabilita vlastného kapitálu,
- finančná stabilita,
- dlhodobá likvidita a iné.

Na základe ich analýzy, vie skúsený finančný analytik odhaliť jednak silné stránky podniku, o ktoré sa môže v budúcnosti podnik oprieť a využiť ich vo svoj prospech, ako aj slabé stránky, z dôvodu ktorých v podniku vznikli, resp. by v budúcnosti mohli vzniknúť, problémy.

Finančné zdravie podniku závisí od jeho výkonnosti a finančnej pozície. Vyjadruje mieru odolnosti financií podniku voči externým a interným prevádzkovým rizikám za danej finančnej situácie. Pokiaľ podnik nejaví príznaky hrozacej finančnej krízy, môžeme sa domnievať, že v blízkej budúcnosti nepríde k úpadku v dôsledku platobnej neschopnosti.⁶

1.1.2 Úlohy a funkcie finančnej analýzy

Okrem hlavného cieľa, pre ktorý finančnú analýzu v podniku vykonávame, rozlišujeme rôzne úlohy a funkcie, ktoré finančná analýza taktiež plní.

Základné úlohy finančnej analýzy možno zhrnúť nasledujúcich bodov:

- zhodnotenie dosiahnutia hlavného cieľa (cieľov) v jednotlivých obdobiach i za dlhší časový úsek,

⁵ KRÁĽOVIČ, J. – VLACHYNSKÝ, K. 2002. *Finančný manažment*. 3. vyd. Bratislava : Iura Edition, spol. s r. o., 2011. s. 60. ISBN 978-80-8078-356-3

⁶ GRUNWALD, R. – HOLEČKOVÁ, J. 2007. *Finanční analýza a plánování podniku*. Praha : Ekopress, s.r.o., 2007. s. 23. ISBN 978-80-86929-26-2.

- posúdenie výkonov podniku z hľadiska výsledkov ekonomicky porovnateľných podnikov,
- vysvetlenie príčin, ktoré zabránili dosiahnutiu lepších výsledkov, a faktorov ktoré napomáhali úspechu,
- navrhnutie zásad finančného riadenia potrebných na optimalizáciu súčasného využívania finančných zdrojov,
- stanovenie hraníc udržateľného rozvoja podniku,
- príprava základných údajov pre finančné plány budúceho obdobia.

Obrázok 1: Základné funkcie finančnej analýzy

Analytická a hodnotiaca	• umožňuje vhodnými nástrojmi a metódami analyzovať a hodnotiť finančnú situáciu podniku,
Kvantifikačná	• číselne vyjadruje javy a procesy, vývoj a tak umožňuje určiť úroveň, objem, odchýlky skúmaných javov,
Poznávacia	• umožňuje na základe výsledkov analýz a hodnotení spoznať finančnú situáciu, úroveň prebiehajúcich procesov a postavenie podniku, vlastnosti analyzovaných veličín, ich vývoj a vzájomné vzťahy,
Informačná	• je zdrojom informácií pre manažment, zamestnancov, veriteľov, investorov, štátne orgány i verejnosť,
Kontrolná	• poskytuje dôležité informácie na vykonávanie kontroly,
Stimulujúca	• vedomím o svojom postavení a úrovni reprodukčného procesu pôsobí motivačne na zlepšovanie, resp. zefektívnenie podnikovej činnosti a procesov.

Zdroj: spracované podľa KOTULIČ, R. – KIRÁLY, P. – RAJČÁNIOVÁ, M. 2007. *Finančná analýza podniku*. 2. vyd. Bratislava : Iura Edition, spol. s. r. o., 2010. s. 17-18. ISBN 978-80-8078-342-6.

1.2 Zdroje informácií pre finančnú analýzu

Hlavným zdrojom informácií pre vypracovanie finančnej analýzy je účtovná závierka. Je to z toho dôvodu, že účtovná závierka poskytuje verný a pravdivý obraz o skutočnostiach, ktoré sú predmetom účtovníctva, a teda v nej možno pozorovať celý reprodukčný proces podniku za dané obdobie, zväčša 12 po sebe nasledujúcich mesiacov (riadna účtovná závierka), čím nám poskytuje štruktúrované informácie o výkonnosti a taktiež o celej finančnej situácii podniku.

Účtovná závierka (riadna a mimoriadna) sa zostavuje vždy po uzatvorení účtovných kníh na podklade údajov bežného účtovníctva. Jej štruktúru rozlišujeme podľa nadväznosti na sústavu účtovníctva, v ktorej účtovná jednotka účtuje:

- v sústave jednoduchého účtovníctva,
- v sústave podvojného účtovníctva.

Pri vypracovávaní finančnej analýzy čerpá analytik okrem účtovnej závierky podstatné informácie tiež z množstva iných zdrojov. Podľa toho, z akého prostredia pochádzajú, ich možno zaradiť do dvoch hlavných skupín:⁷

- a) interné zdroje informácií – informácie pochádzajú z vnútro podnikovej údajovej bázy (účtovníctvo, neúčtovná evidencia, evidencia o stave a počte zamestnancov, produkcie, majetku, poznatky zamestnancov, výročné správy a pod.),
- b) externé zdroje informácií – informácie pochádzajú z mimopodnikových zdrojov (napr. prognózy, normatívy, legislatívne normy, odvetvové štatistiky, správy z oblasti hospodárskeho, politického a vedeckého života a iné).

1.2.1. Súvaha

Súvaha je prehľad majetku a zdrojov jeho krytia v usporiadanej písomnej forme. V tejto usporiadanej forme predstavuje majetok aktíva podniku, finančné zdroje jeho pasíva. Vnútorne členenie a názvy jednotlivých aktív a pasív v súvahe vychádzajú z jednotlivých účtov účtovej osnovy a postupov účtovania.

⁷ KOTULIČ, R. – KIRÁLY, P. – RAJČÁNIOVÁ, M. 2007. *Finančná analýza podniku*. 2. vyd. Bratislava : Iura Edition, spol. s r. o., 2010. s. 29-30. ISBN 978-80-8078-342-6.

Na základe štruktúry aktív sa analyzuje a hodnotí najmä likvidita podniku, teda jeho schopnosť hradiť záväzky, štruktúra pasív je zasa podkladom na analýzu stupňa zadlženosti podniku. Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie je v súvahe nominálne identický s výsledkom získaným vo výkaze ziskov a strát a stav peňažných ekvivalentov korešponduje s ich konečným stavom v Prehľade peňažných tokov.⁸

V súvahe musí platiť základné pravidlo – bilančný princíp. Tento princíp vyplýva z princípu účtovania v podvojnom účtovníctve, ktorého dôsledkom je, že aktíva sa musia rovnať pasívam:⁹

$$\text{AKTÍVA} = \text{PASÍVA}$$

Z pohľadu formálneho usporiadania položiek súvahy sa používajú dve základné podoby a to:

- a) horizontálna (účtovná) forma,
- b) vertikálna (stĺpcová) forma, s ktorou sa pri finančnej analýze budeme stretávať častejšie.

1.2.2. Výkaz ziskov a strát

Výkaz ziskov a strát je usporiadanie výnosov a nákladov podniku v určitej forme (vertikálnej/horizontálnej). Z rozdielu výnosov a nákladov vyplýva výsledok hospodárenia podniku (zisk/strata). Touto položkou výkaz ziskov a strát priamo nadväzuje na súvahu, kde je výsledok hospodárenia za účtovné obdobie po zdanení súčasťou vlastného imania. Výkaz ziskov a strát umožňuje poznať priebeh a výsledok reprodukčného procesu a teda tiež činitele, ktoré k výsledku hospodárenia viedli. Výnosy, náklady a výsledok hospodárenia sú vo výkaze ziskov a strát rozdelené do dvoch oblastí a to hospodárskej a finančnej. Sumy výnosov, nákladov a výsledku hospodárenia sú uvádzané v celých eurách.

⁸ VLACHYNSKÝ, K. a kol. 2006. *Podnikové financie*. Bratislava : Iura Edition, spol. s. r. o., 2006. s. 340 - 342. ISBN 80-8078-029-3.

⁹ KOTULIČ, R. – KIRÁLY, P. – RAJČÁNIOVÁ, M. 2007. *Finančná analýza podniku*. 2. vyd. Bratislava : Iura Edition, spol. s. r. o., 2010. s. 32. ISBN 978-80-8078-342-6.

1.2.3. Poznámky

V poznámkach sa uvádzajú informácie, ktoré vysvetľujú a dopĺňajú údaje v súvahe a vo výkaze ziskov a strát. Poznámky môžu obsahovať aj ďalšie výkazy, ktoré ich dopĺňajú.¹⁰

Sú to napríklad:

- prehľad zmien vlastného imania a
- prehľad peňažných tokov.

Poznámky ako súčasť účtovnej závierky obsahujú: informácie o účtovnej jednotke, informácie o členoch štatutárnych orgánov, dozorných orgánov a iných orgánov účtovnej jednotky, informácie potrebné na identifikáciu konsolidovanej účtovnej závierky, ak je účtovná jednotka súčasťou konsolidovaného celku a ďalšie informácie.

Prehľad zmien vlastného imania slúži na identifikáciu príčin, ktoré spôsobili zmenu vo vlastnom imaní medzi začiatkom účtovného obdobia a koncom účtovného obdobia.

Prehľad peňažných tokov zachytáva príjmy a výdavky podniku za dané obdobie, ktoré spôsobili, že stav peňažných prostriedkov a peňažných ekvivalentov sa na konci účtovného obdobia zmenil v porovnaní s ich stavom na začiatku účtovného obdobia. Svojím obsahom dopĺňa súvahu a výkaz ziskov a strát. Peňažné toky sú vo výkaze delené do troch oblastí a to:

- prevádzkovej činnosti,
- investičnej činnosti,
- finančnej činnosti.

Prehľad peňažných tokov poskytuje informácie o :¹¹

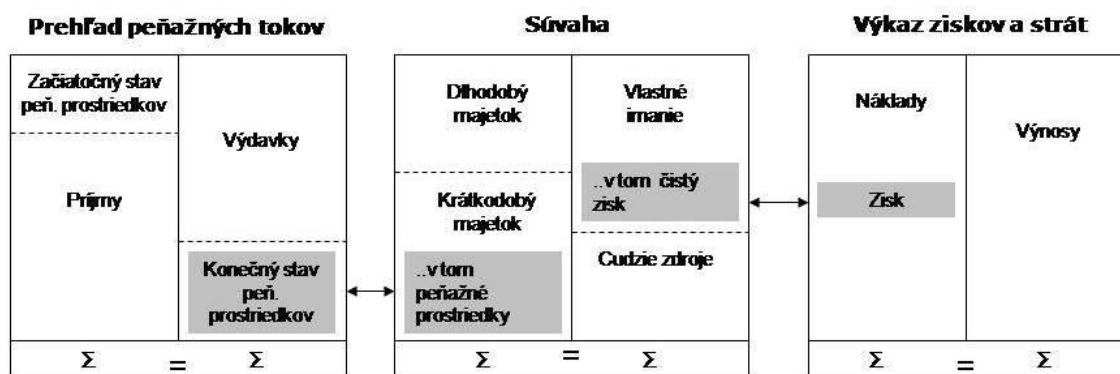
- schopnosti podniku získavať (vytvárať) peňažné prostriedky,
- dôsledku vplyvu peňažných tokov na finančnú situáciu, predovšetkým na likviditu účtovnej jednotky,
- schopnosti splácať záväzky a vyplácať dividendy a iné podiely na zisku,
- schopnosti podniku financovať investície internými zdrojmi financovania,
- rozdieloch medzi výsledkom hospodárenia a výškou peňažných prostriedkov,
- príjmoch a výdavkoch podľa jednotlivých činností a vzťahoch medzi nimi atď.

¹⁰ KOTULIČ, R. – KIRÁLY, P. – RAJČÁNIOVÁ, M. 2007. *Finančná analýza podniku*. 2. vyd. Bratislava : Iura Edition, spol. s. r. o., 2010. s. 44. ISBN 978-80-8078-342-6.

¹¹ ŠLOSÁROVÁ, A. a kol. 2006. *Analýza účtovnej závierky*. Bratislava: Iura Edition., 2006. s. 260. ISBN 80-8078-070-6

Výkazy účtovnej závierky sú navzájom prepojené. Spolu tvoria trojbilančný, resp. štvorbilančný systém. Vyplýva to z komplementárnosti výpovede o reprodukčnom procese podniku. Súvaha, centrálna bilancia charakterizuje podmienky, za ktorých reprodukčný proces prebiehal. Výkaz ziskov a strát a Prehľad peňažných tokov vypovedajú o priebehu a výsledkoch reprodukčného procesu podniku, avšak každý z inej pozície: Výkaz ziskov a strát z pozície výnosovo-nákladovej, Prehľad peňažných tokov z pozície príjmo-výdavkovej. Obidva tieto pohľady sú potrebné, pretože v dôsledku uplatňovania akruálneho princípu môžu byť medzi nimi významné časové a vecné rozdiely. To spôsobuje, že výsledok hospodárenia nie je spravidla totožný so stavom peňažných prostriedkov a tento rozdiel môže mať dramatické dôsledky a viesť ku krízovým stavom. Snaha predísť takýmto stavom sa opiera o využívanie všetkých troch výkazov. Konfrontácia poznatkov z nich umožňuje analytikovi získať „perspektívu“ pri posudzovaní finančnej situácie podniku.

Obrázok 2: Vzájomná prepojenosť výkazov – trojbilančný systém

Zdroj: <http://www.podnikajte.sk/financie/c/465/category/finacne-riadenie/article/plan-suvahy.xhtml>

Štvorbilančný systém je doplnený o Prehľad zmien vlastného imania. Ten má priamu spojitosť s vlastným imaním v súvahe a v položke Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie po zdanení aj s Výkazom ziskov a strát.

1.3 Postup finančnej analýzy

Postup finančnej analýzy využívajúcej finančné pomerové ukazovatele a vykonávanej v podvojnne účtujúcom podniku možno zhrnúť do nasledujúcich krokov:

- 1) vypočítanie finančných pomerových ukazovateľov v analyzovanom podniku,
- 2) porovnanie podnikových ukazovateľov s priemernými ukazovateľmi za príslušný odbor podnikania (resp. s výsledkami z iných podnikov, avšak pri výbere porovnávajúcich podnikov treba klásť dôraz na podobnosť charakteru činnosti, veľkosť podniku, právnu formu a iné),
- 3) skúmanie vývoja podnikových ukazovateľov v čase,
- 4) analyzovanie vzájomných vzťahov medzi ukazovateľmi,
- 5) návrh opatrení na ďalšie obdobie.

1.4. Metódy a ukazovatele finančnej analýzy

Vhodným východiskom finančnej analýzy je dokonalé spoznanie podnikových výsledkov prostredníctvom horizontálnej a vertikálnej analýzy účtovných výkazov.

Horizontálna analýza:

- jej podstatou je porovnávanie hodnôt zvolených položiek výkazov v rôznom čase. V jednom riadku je sústredených viacero obsahovo rovnakých údajov, ktoré sa líšia obdobím, o ktorom vypovedajú. Z nich sa potom dajú robiť spoľahlivé závery o vývoji analyzovanej firmy. Medziročné zmeny možno vyjadriť rôznymi spôsobmi, ako napr. vyčíslením absolútneho rozdielu, vyjadrením zmeny v percentách, vyjadrením vývoja pomocou reťazových i bázičných indexov.

Vertikálna analýza:

- jej podstatou je vyčíslenie podielu jednotlivých častí na celku, teda štruktúry celku, pričom sú jednotlivé údaje usporiadané v stĺpci. Jej podstata spočíva vo vyjadrení jednotlivých položiek účtovných výkazov ako percentuálneho podielu k jedinej zvolenej základni, zadefinovanej s hodnotou 100%. Pre rozbor súvahy je zvyčajne za základňu zvolená výška aktív (pasív) a pre rozbor výkazu ziskov a strát je to veľkosť celkových výnosov alebo nákladov.¹² Takéto spracovanie podnikových výkazov zvyšuje porovnateľnosť údajov podniku s predchádzajúcimi obdobiami, uľahčuje porovnávanie s inými podnikmi rozdielnej

¹² KNÁPOVÁ, A. – PAVELEKOVÁ, D. – ŠTEKER, K. 2013. *Finanční analýza. Komplexní průvodce s příklady*. 2. vyd. Praha : Grada Publishing, a.s., 2013. s.68. ISBN 978-80-247-4456-8

veľkosti a taktiež eliminuje vplyv inflácie, ktorá zväčšuje absolútne čísla vo výkazoch avšak nepôsobí na štruktúru.

Na deskripciu finančnej situácie sa používajú relatívne (pomerové) ukazovatele. Pomerové ukazovatele umožňujú porovnávať analyzovaný podnik s inými podnikmi, resp. s ukazovateľmi za príslušný odbor.

Na finančnú analýzu možno použiť nasledovné ukazovatele:¹³

1. ukazovatele likvidity,
2. ukazovatele aktivity,
3. ukazovatele zadlženosti,
4. ukazovatele rentability (výnosnosti).

1.4.1. Ukazovatele likvidity

Aby podnik mohol dlhodobo existovať musí byť schopný hradiť svoje záväzky. Táto schopnosť je ovplyvnená najmä štruktúrou majetku a tiež primeraným a pravidelným prítokom peňažných prostriedkov.

Štruktúra majetku pôsobí v dôsledku rôznej likvidnosti jednotlivých majetkových častí. Pod likvidnosťou rozumieme schopnosť ich speňažiteľnosti. Vzhľadom na túto vlastnosť zaraďujeme aktíva do niekoľkých tried a to:

1. Najlikvidnejšie – peniaze, ceniny a krátkodobé cenné papiere.
2. Majetkové súčasti realizovateľné v krátkej dobe - krátkodobé pohľadávky.
3. Menej likvidné – zásoby.
4. Dlhodobo nelikvidné – dlhodobé pohľadávky, dlhopisy, termínované vklady.
5. Nelikvidné – dlhodobý majetok.

Toto roztriedenie majetku je využívané pri stavových ukazovateľoch likvidity, z ktorých najpoužívanejšie sú:

$$\text{Pohotov\'a lividita (L1)} = \frac{\text{najlikvidnejšie akt\'iva (1. trieda)}}{\text{kr\'átkodobé záväzky}}$$

¹³ ZALAI, K. a kol. 2002. *Finančno-ekonomická analýza podniku*. Bratislava : Sprint vfra, 2002. s. 51. ISBN 80-88848-94-6.

- vypovedá o vzťahu medzi krátkodobým finančným majetkom a krátkodobými záväzkami. Odporúčaná hodnota je v rozpätí od 0,2 – 0,6, teda podnik by mal mať na každé euro krátkodobých záväzkov aspoň 20 centov peňažných prostriedkov.

$$\text{Bežná likvidita (L2)} = \frac{\text{krátkodobý finančný majetok} + \text{krátkodobé pohľadávky}}{\text{krátkodobé záväzky}}$$

- vyjadruje schopnosť splatiť krátkodobé záväzky v prípade okamžitého inkasa pohľadávok.

$$\text{Celková likvidita (L3)} = \frac{\text{krátkodobý fin. majetok} + \text{krátk. pohľadávky} + \text{zásoby}}{\text{krátkodobé záväzky}}$$

- vyjadruje schopnosť podniku splatiť krátkodobé záväzky speňažením krátkodobého majetku. Odporúčaná hodnota je v rozpätí 2 – 2,5.

Vierohodnosť obrazu likvidity veľmi závisí od štruktúry obežných aktív. Obraz daný ukazovateľom likvidity môže byť totiž skreslený napr. nepotrebnými zásobami, či nevymožiteľnými pohľadávkami.

1.4.2. Ukazovatele aktivity

Ukazovatele aktivity vyjadrujú a kvantifikujú ako efektívne podnik využíva svoj majetok. Na sledovanie tejto stránky sa využívajú ukazovatele vyjadrujúce obratovosť (viazanosť, náročnosť) majetku.

K najpoužívanejším ukazovateľom patria:

$$\text{Doba obratu zásob} = \frac{\text{priemerný stav zásob}}{\text{tržby}} * 365$$

- vyjadruje, koľko dní trvá jedna obrátka zásob (v menovateli možno použiť namiesto tržieb tiež náklady).

$$\text{Doba obratu krátkodobých pohľadávok} = \frac{\text{priemerný stav pohľadávok}}{\text{tržby}} * 365$$

- vyjadruje, koľko dní trvá, kým od okamihu predaja (fakturácie) dôjde k zaplateniu (inkasu).

$$\text{Doba splácania záväzkov} = \frac{\text{priemerný stav záväzkov}}{\text{tržby}} * 365$$

- vyjadruje, koľko dní trvá úhrada záväzku od jeho vzniku.

$$\text{Obrat aktív} = \frac{\text{tržby}}{\text{celkové aktíva}}$$

- vyjadruje, koľkokrát sa aktíva obrátia v tržbách za rok.

1.4.3. Ukazovatele zadlženosti

Ukazovatele zadlženosti vyjadrujú, kvantifikujú a monitorujú štruktúru finančných zdrojov podniku. Ide o rozsah použitia vlastného a cudzieho kapitálu na financovanie potrieb podniku, čím je ovplyvňovaná finančná stabilita podniku. Čím podnik viac využíva na financovanie vlastné zdroje, tým sa stáva stabilnejším avšak vo všeobecnosti platí že vlastný kapitál je „drahší“ ako cudzí, čo súvisí s možnosťou jeho alokácie.

Medzi ukazovatele vypovedajúce o zadlženosti podniku patria:

$$\text{Celková zadlženosť aktív} = \frac{\text{cudzie zdroje}}{\text{aktíva}} * 100$$

$$\text{Stupeň samofinancovania} = \frac{\text{vlastný kapitál}}{\text{celkový kapitál}} * 100$$

- oba tieto ukazovatele vyjadrujú štruktúru finančných zdrojov – ich súčet je 1.

$$\text{Finančná páka} = \frac{\text{aktíva}}{\text{vlastné imanie}}$$

- vyjadruje, akú časť aktív tvorí vlastný kapitál, resp. koľkokrát je celkový kapitál väčší ako vlastný kapitál.

$$\text{Úverová zadlženosť aktív} = \frac{\text{bankové úvery}}{\text{aktíva}} * 100$$

- vyjadruje mieru nasadenia bankových úverov v podniku.

$$\text{Dlhodobá zadlženosť aktív} = \frac{\text{dlhodobé záväzky}}{\text{aktíva}} * 100$$

- informuje o pomere dlhodobých záväzkov a aktív v podniku. Dlhodobé záväzky umožňujú podniku plánovanie na dlhšie obdobie.

$$\text{Krytie úrokov} = \frac{\text{zisk pred zdanením} + \text{úroky}}{\text{úroky}}$$

- vyjadruje schopnosť podniku platiť „cenu“ cudzieho kapitálu, ak podnik nie je schopný túto cenu platiť, musí znížiť zadlženosť.

$$\text{Tokové zadlženie} = \frac{\text{záväzky}}{\text{ročný CF}}$$

- vyjadruje schopnosť splácať záväzky a kvantifikuje počet rokov potrebných na ich splatenie prostredníctvom CF, pričom CF = zisk + odpisy.

$$\text{Platobná neschopnosť} = \frac{\text{záväzky krátkodobé}}{\text{pohľadávky krátkodobé}}$$

- vyjadruje vzťah krátkodobých záväzkov a pohľadávok. Platobnú neschopnosť označujeme ako primárnu, v prípade že ukazovateľ je >1, ako sekundárnu ak

ukazovateľ < 1. V tomto prípade usudzujeme že podnik svojim veriteľom neplatí, pretože mu viac dlhujú, teda jedná sa o priaznivejší prípad.

1.4.4. Ukazovatele rentability

„Ukazovatele rentability vyjadrujú výsledok (výnosnosť) podnikového úsilia. Do ich úrovne a vývoja sa premietajú úroveň a vývoj likvidity, aktivity i zadlženosti a ukazovatele rentability ich tak „zhŕňajú“ (syntetizujú).“¹⁴

Medzi ukazovatele vypovedajúce o výnosnosti podniku patria:

$$ROI = \frac{\text{čistý zisk} + \text{úrok}}{\text{celkový kapitál}}$$

- ukazovateľ ROI (Return on Investment) vyjadruje zhodnotenie celkového kapitálu viazaného v podniku.

$$ROA = \frac{\text{čistý zisk}}{\text{aktíva}}$$

- ukazovateľ ROA (Return on Assets) vyjadruje zhodnotenie celkových aktív (nominálne zhodných s kapitálom).

$$ROA_{EBIT} = \frac{EBIT}{\text{aktíva}}$$

- ukazovateľ ROA vypočítaný cez EBIT (čistý zisk + daň z príjmu + nákladové úroky), slúži na porovnávanie výsledkov v medzinárodnom prostredí. Úpravou čistého zisku o daň a nákladové úroky sa abstrahuje od situácií na finančnom trhu a daňového zaťaženia danej krajiny.

¹⁴ VLACHYNSKÝ, K. a kol. 2006. *Podnikové financie*. Bratislava : Iura Edition, spol. s. r. o., 2006. s. 356. ISBN 80-8078-029-3.

$$ROA_{VH z H\check{C}} = \frac{VH z H\check{C}}{aktíva}$$

- ukazovateľ ROA vypočítaný cez výsledok hospodárenia z hospodárskej činnosti má lepšiu vypovedaciu hodnotu o hospodárení podniku v hlavnej činnosti jeho podnikania. Abstrahuje totiž od externých činiteľov pôsobiacich na podnik.

$$ROE = \frac{\text{čistý zisk}}{\text{vlastný kapitál}}$$

- ukazovateľ ROE (Return on Equity) vyjadruje zhodnotenie vlastného kapitálu.

$$\text{Rentabilita základného imania} = \frac{\text{čistý zisk}}{\text{základné imanie}}$$

- vyjadruje výnosy zo základného imania vloženého do podniku majiteľmi (akcionármi) .

$$ROS = \frac{\text{čistý zisk}}{\text{tržby}}$$

- ukazovateľ ROS (Return on Sales) vyjadruje trhovú úspešnosť podniku a teda aký podiel na tržbách podniku predstavuje čistý zisk.

1.5. Analýza postavenia podniku na trhu

Jeden z dôvodov prečo finančnú analýzu v podniku vykonávame, je možnosť na jej základe porovnať podnik s konkurenciou, resp. s celým odvetvím, v ktorom podnik pôsobí. Toto porovnanie umožňuje lepšie konkretizovať silné a slabé stránky podniku, objaviť rezervy a nájsť nové možnosti pre zlepšenie podnikateľskej činnosti.

1.5.1. Podmienky porovnateľnosti analyzovaných podnikov

Pri porovnávaní podnikov je nutné dodržať štyri základné podmienky porovnateľnosti skúmaných podnikov, a to:¹⁵

1. vecnú porovnateľnosť – porovnateľnosť vstupov, technológií, typu výroby, výstupov, okruhu zákazníkov, rozsahu podnikania – trhu a kontaktov, geografického hľadiska...,
2. porovnateľnosť v čase – porovnávať výsledky podnikov za rovnaké časové obdobia,
3. formálnu porovnateľnosť – porovnávať podniky na základe rovnakých a rovnako konštruovaných ukazovateľov,
4. porovnateľnosť vo veľkosti – približne rovnaká veľkosť porovnávaných podnikov.

Zo širšieho aspektu je podmienkou porovnateľnosti už rovnaký „makroekonomický rámec podnikania“, t. j. porovnateľnosť:¹⁶

- hospodársko-politického systému (typ ekonomiky),
- hospodárskej politiky vlády (menová, colná, daňová...).

Tieto skutočnosti sa môžu vyskytovať najmä pri medzinárodnom porovnávaní podnikov.

1.5.2. Metódy analýzy pozície podniku v priestore

Na účely medzipodnikového porovnávania máme k dispozícii množstvo metód. Niektoré metódy vhodné pre medzipodnikové porovnávanie možno bližšie členiť na:¹⁷

1. komparatívno-analytické metódy,
2. matematicko-štatistické metódy.

Komparatívno-analytické metódy

Sú pre ne typické skôr verbálne ukazovatele, teda údaje podniku (hmotné, ľudské, organizačné, technologické,..) nie sú presne číselne kvantifikované, ich dosiahnutá úroveň je vyjadrená slovne. Medzi tieto metódy patrí napr.:

¹⁵ ZALAI, K. a kol. 2002. *Finančno-ekonomická analýza podniku*. Bratislava : Sprint vbra, 2002. s. 224. ISBN 80-88848-94-6.

¹⁶ ZALAI, K. a kol. 2013. *Finančno-ekonomická analýza podniku*. 8. vyd. Bratislava : Sprint 2, 2013. s. 335. ISBN 978-80-89393-80-0.

¹⁷ ZALAI, K. a kol. 2013. *Finančno-ekonomická analýza podniku*. 8 .vyd. Bratislava : Sprint 2, 2013. s. 339. ISBN 978-80-89393-80-0.

- analýza kritických faktorov úspešnosti,
- analýza silných a slabých stránok podniku,
- SWOT analýza.

Matematicko-štatistické metódy

Vyžadujú si numerické ukazovatele, či už kvantitatívne – objemové (prevažne absolútne ukazovatele), napr. počet pracovníkov, hodnota majetku (aktív) a pod., alebo kvalitatívne (prevažne pomerové ukazovatele), napr. produktivita práce, rentabilita aktív.

Patria sem:

- priemery a miery variability,
- kvantily,
- metódy multikriteriálneho hodnotenia.

Metódy multikriteriálneho hodnotenia

„Umožňujú porovnávať súbor niekoľkých podnikov na základe viacerých charakteristík ich činnosti a zároveň určiť výsledné umiestnenie analyzovaného podniku, ktoré dosiahne po zohľadnení všetkých vybraných charakteristík.

Spoločným základom všetkých metód multikriteriálneho hodnotenia je východisková matica objektov a ich charakteristík.“¹⁸

Medzi najčastejšie používané metódy multikriteriálneho hodnotenia patria:

Metóda (váženého) súčtu poradí – podniky sa v súbore zoradia podľa každého ukazovateľa tak, že podnik s najlepšou hodnotou príslušného ukazovateľa dostane poradie n , nasledujúci podnik $n-1$ atď. Integrálny ukazovateľ d sa vypočíta ako jednoduchý súčet poradí jednotlivých ukazovateľov.

Všeobecne vyjadrené, i -temu podniku pre j -ty ukazovateľ je priradené poradie s_{ij} . V prípade diferencovaných váh získame integrálny ukazovateľ d_i , podľa ktorého podniky usporiadame, ako súčet poradí podľa jednotlivých ukazovateľov (s_{ij}) násobených zvolenými váhami ukazovateľov (p_j).

¹⁸ ZALAI, K. a kol. 2013. *Finančno-ekonomická analýza podniku*. 8. vyd. Bratislava : Sprint 2, 2013. s. 351. ISBN 978-80-89393-80-0.

$$d_1 = \sum_{j=1}^m s_{ij} * p_j$$

Najlepší je podnik s maximálnou hodnotou integrálneho ukazovateľa.

Bodovacia metóda – podniku, ktorý dosiahol najlepšiu hodnotu daného ukazovateľa, sa prideli 100 bodov. Ostatným podnikom sa priradia body podľa nasledujúcich kritérií:

- ak je rast hodnoty ukazovateľa pozitívny:

$$b_{ij} = \frac{x_{ij}}{x_{i,\max}} * 100$$

- ak je pokles hodnoty ukazovateľa pozitívny:

$$b_{ij} = \frac{x_{i,\min}}{x_{ij}} * 100$$

kde x_{ij} = hodnota j-tého ukazovateľa v i-tom podniku,

$x_{i,\max}$ = najvyššia hodnota j-tého ukazovateľa (ohodnotená 100 bodmi),

v prípade ukazovateľa s charakterom +1,

$x_{i,\min}$ = najnižšia hodnota j-tého ukazovateľa (ohodnotená 100 bodmi),

v prípade ukazovateľa s charakterom -1,

b_{ij} = bodové ohodnotenie i-tého podniku pre j-tý ukazovateľ.

Integrálny ukazovateľ d_2 firmy získame ako vážený aritmetický priemer počtu bodov za jednotlivé ukazovatele:

$$d_2 = \frac{1}{m} \sum_{j=1}^m b_{ij} * p_j$$

Kde p_j = váha j-teho ukazovateľa

Platí: čím vyššia hodnota integrálneho ukazovateľa, tým lepšie umiestnenie v rámci skupiny podnikov.

Metóda normovanej premennej – využíva množstvo štatistických postupov, pri ktorých sa jednotlivé skúmané veličiny prevádzajú na bezrozmerné čísla takzvaným normovaním. Týmto spôsobom sa odstraňuje nedostatok, ktorým je prílišná variabilita jednotlivých dát vo vnútri súboru. Normovanie prebieha nasledujúcim spôsobom:¹⁹

1. Vypočítame aritmetické priemery (x_j) a smerodajné odchýlky (Sx_j) za jednotlivé ukazovatele potrebné pre ďalší postup.
 2. Transformujeme pôvodné hodnoty ukazovateľov (x_{ij}) na normovaný tvar (u_{ij})
- pre kritéria, pre ktoré sú pozitívne vyššie hodnoty:

$$u_{ij} = \frac{x_{ij} - x_{\text{priem.j}}}{Sx_j}$$

- pre kritéria, pre ktoré sú pozitívne nižšie hodnoty:

$$u_{ij} = \frac{x_{\text{priem.j}} - x_{ij}}{Sx_j}$$

Kde x_{ij} je hodnota j-teho ukazovateľa v i-tej firme,
 $x_{\text{priem.j}}$ je aritmetický priemer vypočítaný z hodnôt j-teho ukazovateľa,
 Sx_j je smerodajná odchýlka vypočítaná z hodnôt j-teho ukazovateľa.

3. Vyjadríme výslednú charakteristiku - integrálny ukazovateľ firmy (d_3) získame ako vážený aritmetický priemer normovaných hodnôt.

$$d_3 = \frac{1}{m} \sum_{j=1}^m u_{ij} * p_j$$

Kde p_j = váha j-teho ukazovateľa

¹⁹ ZALAI, K. a kol. 2013. *Finančno-ekonomická analýza podniku*. 8. vyd. Bratislava : Sprint 2, 2013. s. 358. ISBN 978-80-89393-80-0.

4. Stanovíme poradie podnikov podľa veľkosti priemernej hodnoty normovaných veličín (vyššia hodnota = lepšie poradie).

2. Cieľ práce, metodika a metódy skúmania

Hlavným cieľom bakalárskej práce je pomocou vhodne zvolených ukazovateľov a metód vypracovať komplexnú finančnú analýzu vybraného podniku, s dôrazom na analýzu finančnej pozície podniku v odvetví. Jedná sa teda o porovnanie vybraného podniku s jeho priamou konkurenciou na trhu, v našom prípade v oblasti veľkoobchodu s poľnohospodárskymi strojmi, zariadeniami a príslušenstvom, a určenie jeho postavenie v odvetví.

K dosiahnutiu hlavného cieľa bude viesť niekoľko postupných krokov, a to:

1. Analýza vybraného podniku na základe zvolených finančných pomerových ukazovateľov.
2. Komparácia výsledkov z finančnej analýzy s hodnotami pomerových ukazovateľov konkurenčných podnikov.
3. Jednou z metód multikriteriálneho hodnotenia určiť postavenie podniku medzi konkurentmi a v odvetví.
4. Zhodnotenie výsledkov analýzy pozície podniku v priestore.

2.1. Metodika práce a metódy skúmania

Prvým krokom pri vypracovávaní bakalárskej práce bolo získanie potrebných teoretických poznatkov z oblasti účtovníctva, podnikových financií a finančnej analýzy. Tie sme nadobudli štúdiom domácej i zahraničnej literatúry, zameranej na danú problematiku. Následnou selekciou a sumarizáciou získaných informácií sme dokázali vytvoriť podklad pre vypracovanie teoretickej časti bakalárskej práce a tiež zadefinovať vhodný postup pre realizáciu praktickej časti.

Ďalším krokom bol výber podniku určeného na analýzu a následný výber vhodných podnikov zo zvoleného odvetvia na porovnávanie. Tieto museli spĺňať základné podmienky porovnateľnosti podnikov.

Tretím krokom bol zber údajov z účtovných závierok vybraných podnikov a ich následná analýza. Jednalo sa o údaje zo súvahy, výkazu ziskov a strát a poznámok. Najväčší dôraz sme kládli na podnik zvolený ako hlavný. V tomto podniku sme vykonali podrobnú vertikálnu a horizontálnu analýzu súvahy, a následne analýzu finančných pomerových ukazovateľov a výsledky sme uviedli v prehľadných tabuľkách.

Ako štvrtý krok sme zvolili komparáciu vybraných pomerových ukazovateľov analyzovaného podniku s konkurenciou, vedenú taktiež tabuľkovou formou. Vybrali sme sedem ukazovateľov, ktoré podľa nášho úsudku najlepšie vyjadrujú situáciu v podniku vo

vzťahu ku kapitálovej štruktúre a tiež transformačnému procesu. Dané ukazovatele sme zoradili do matice, ktorá poslúžila ako základ pre multikriteriálne hodnotenie. Pomocou bodovacej metódy sme ohodnotili vybrané ukazovatele a určili výsledné poradie podnikov.

3. Výsledky práce

Pre vypracovanie praktickej časti bakalárskej práce sme si vybrali približne rovnako veľké spoločnosti podnikajúce v odvetví Veľkoobchod s poľnohospodárskymi strojmi, zariadeniami a príslušenstvom. Všetky vybrané spoločnosti sídlia na území Slovenskej republiky.

3.1. Charakteristika analyzovaného podniku

Spoločnosť Agropret - pulz a. s., so sídlom v Bratislave pôsobí na slovenskom trhu od roku 1994. Hlavným zameraním spoločnosti je predaj poľnohospodárskej techniky, lesnej techniky a komunálnej techniky. Okrem toho zabezpečuje tiež profesionálne poradenstvo ako pred kúpou, tak aj počas celej doby užívania stroja. Spoločnosť má sedem obchodno-servisných stredísk a pokrýva tak územie celej SR.

3.1.1. Horizontálna a vertikálna analýza súvahy

Na priblíženie majetkovej a finančnej štruktúry analyzovaného podniku sme sa v tejto kapitole venovali horizontálnej a vertikálnej analýze súvahy.

Tabuľka 1: Vertikálna a horizontálna analýza vybraných položiek aktív (2013-2012)

Oznč.	Zložky súvahy na strane aktív	2013		2012		Index zmeny
		€	% podiel	€	% podiel	
A.	Neobežný majetok	1 263 006,00	20,28%	1 313 613,00	24,58%	0,9615
A.II.	Dlhodobý hmotný majetok	1 091 535,00	86,42%	1 128 538,00	85,91%	0,9672
A.II.1.	Pozemky	279 392,00	25,60%	279 392,00	24,76%	1,0000
2.	Stavby	477 144,00	43,71%	173 375,00	15,36%	2,7521
3.	SHV a SHV	309 683,00	28,37%	343 643,00	30,45%	0,9012
7.	Obstarávaný DHM	25 316,00	2,32%	332 128,00	29,43%	0,0762
A.III.	Dlhodobý finančný majetok	171 471,00	13,58%	185 075,00	14,09%	0,9265
B	Obežný majetok	4 845 385,00	77,79%	3 934 052,00	73,62%	1,2317
B.I.	Zásoby	1 735 117,00	35,81%	1 769 150,00	44,97%	0,9808
5.	Tovar	1 727 539,00	99,56%	1 760 796,00	99,53%	0,9811
B.II.	Dlhodobé pohľadávky	900 891,00	18,59%	646,00	0,02%	1394,5681
6.	Iné pohľadávky	900 000,00	99,90%	-	0,00%	-
B.III.	Krátkodobé pohľadávky	1 985 215,00	40,97%	2 051 323,00	52,14%	0,9678
B.III.1.	Pohľadávky z obchodného styku	1 337 454,00	67,37%	884 302,00	43,11%	1,5124
7.	Daňové pohľadávky a dotácie	385 196,00	19,40%	375 862,00	18,32%	1,0248
8.	Iné pohľadávky	262 565,00	13,23%	791 159,00	38,57%	0,3319
B.IV.	Finančné účty	224 162,00	4,63%	112 933,00	2,87%	1,9849
C.	Časové rozlíšenie	120 413,00	1,93%	96 163,00	1,80%	1,2522
	SPOLU Majetok	6 228 804,00	100,00%	5 343 828,00	100,00%	1,1656

Zdroj: Súvaha podniku za rok 2012-2013, vlastné spracovanie

Z analýzy strany aktív súvahy je zrejmý nárast hodnoty majetku v roku 2013 o 16,56%. Tento nárast bol spôsobený najmä 23,17%-ným prírastkom obežného majetku, ktorý tvorí až 77,79% z celkového majetku podniku. Zmeny v obežnom majetku boli spôsobené najmä dlhodobými pohľadávkami, a ich prudkým nárastom v absolútnej hodnote o viac ako 900 000 €. Prevažne to, a takmer dvojnásobný nárast kapitálu na finančných účtoch (v absolútnej hodnote o takmer 112 000 €) je dôvodom rastu obežného majetku. Zmeny v zásobách a krátkodobých pohľadávkach sú opačného charakteru, teda hodnota oboch položiek v porovnaní s predchádzajúcim obdobím poklesla, avšak nie tak výrazne aby to pôsobilo na vývoj obežného majetku. Hoci zmena objemu krátkodobých pohľadávok nebola markantná, v ich štruktúre nastali výrazné zmeny. V bežnom období firma zaznamenala viac ako 50%-ný nárast pohľadávok z obchodného styku (cca 450 000 €) a takmer 67%-ný pokles iných pohľadávok (cca 530 000 €), čo sa podpísalo pod vyše 3%-tný pokles krátkodobých pohľadávok.

Takmer 4%-ný pokles neobežného majetku spôsobil pokles DHM a DFM. Za zníženie hodnoty DHM môže takmer 10%-tné zníženie hodnoty samostatne hnutelných vecí a súboru hnutelných vecí. Zmeny v štruktúre dlhodobého hmotného majetku vyvolal značný presun hodnoty obstarávaného majetku do hodnoty stavieb.

Tabuľka 2: Vertikálna a horizontálna analýza vybraných položiek pasív (2013-2012)

Oznč.	Zložky súvahy na strane pasív	2013		2012		Index zmeny
		€	% podiel	€	% podiel	
A.	Vlastné imanie	759 342,00	12,19%	763 720,00	14,29%	0,9943
A.I.	Základné imanie	516 000,00	67,95%	516 000,00	67,56%	1,0000
A.II.	Kapitálové fondy	143 905,00	18,95%	157 509,00	20,62%	0,9136
A.III.	Fondy zo zisku	56 093,00	7,39%	55 106,00	10,68%	1,0179
A.IV.	Výsledok hospodárenia minulých rokov	34 118,00	4,49%	25 236,00	3,30%	1,3520
A.V.	Výsledok hospodárenia za účt. obdobie po zdanení	9 226,00	1,21%	9 869,00	1,29%	0,9348
B.	Závazky	5 469 462,00	87,81%	4 580 108,00	85,71%	1,1942
B.I.	Rezervy	41 185,00	0,75%	33 298,00	0,73%	1,2369
B.II.	Dlhodobé záväzky	247 492,00	4,52%	267 387,00	5,84%	0,9256
10.	Ostatné dlhodobé záväzky	240 023,00	96,98%	261 051,00	97,63%	0,9194
B.III.	Krátkodobé záväzky	2 391 546,00	43,73%	1 495 576,00	32,65%	1,5991
B.III.1.	Záväzky z obchodného styku	1 611 643,00	67,39%	870 713,00	58,22%	1,8509
6.	Záväzky voči spoločníkom a združeniu	480 000,00	20,07%	480 000,00	32,09%	1,0000
10.	Ostatné záväzky	223 438,00	9,34%	84 233,00	5,63%	2,6526
B.IV.	Krátkodobé finančné výpomoci	799 353,00	14,61%	508 494,00	11,10%	1,5720
B.V.	Bankové úvery	1 989 886,00	36,38%	2 275 353,00	49,68%	0,8745
	SPOLU Vlastné imanie + Závazky	6 228 804,00	100,00%	5 343 828,00	100,00%	1,1656

Zdroj: Súvaha podniku za rok 2012-2013, vlastné spracovanie

Z analýzy strany pasív súvahy vidíme vysokú zadlženosť podniku, ktorá v bežnom období ešte vzrástla o 2,1%. Rast záväzkov oproti predchádzajúcemu obdobiu bol takmer 20%-ný a bol vyvolaný najmä rastom krátkodobých záväzkov a taktiež krátkodobých finančných výpomocí. V štruktúre krátkodobých záväzkov nastal prudký nárast záväzkov z obchodného styku a to viac ako o 85%, čo v absolútnych číslach predstavuje 740 930 €. Okrem toho sa na raste krátkodobých záväzkov významnou mierou podieľal rast ostatných záväzkov, ktoré stúpili na hodnotu 223 438 € čo je oproti predchádzajúcemu roku až 165%-ný nárast.

Na druhej strane vlastné imanie zaznamenalo jemný pokles, ktorý nastal v dôsledku takmer 7%-ného poklesu výsledku hospodárenia a taktiež znížením hodnoty kapitálových fondov v dôsledku zmeny v oceňovacích rozdieloch z precenení majetku a záväzkov.

3.1.2. Finančné pomerové ukazovatele

Tabuľka 3: Ukazovatele likvidity – podnik Agropret - pulz a.s.

UKAZOVATEĽ	m.j.	2013	2012	Index zmeny
Likvidita 1. stupňa	koef.	0,094	0,076	1,241283
Likvidita 2. stupňa	koef.	0,924	1,447	0,638397
Likvidita 3. stupňa	koef.	1,649	2,630	0,627122

Zdroj: Súvaha podniku za rok 2012-2013, vlastné spracovanie

Podnik v bežnom období zaznamenal nárast pohotovej likvidity, ktorý spôsobil rýchlejší rast na finančných účtoch ako krátkodobých záväzkov, avšak napriek tomu je likvidita 1. stupňa na veľmi nízkej úrovni. 1 € krátkodobých záväzkov je kryté 9,4 eurocentami peňažných prostriedkov čo je od minimálne odporúčanej hranice 20 eurocentov na 1 € značne vzdialené.

Ukazovateľ likvidity 2. stupňa znázorňuje 56,17%-ný pokles likvidity v bežnom období, oproti predchádzajúcemu. Tento vývoj je spôsobený poklesom krátkodobých pohľadávok. Ukazovateľ dokonca klesol pod hodnotu 1, čo znamená že aj keby speňažil všetky svoje pohľadávky v plnej výške, nebude mať dostatok prostriedkov na splatenie svojich krátkodobých záväzkov.

Celková likvidita spoločnosti zaznamenala podobne ako bežná likvidita pokles, umocnený poklesom zásob. Na šťastie sa jej úroveň stále drží nad hodnotou 1 a teda sa podnik nedostal do stavu podkapitalizácie.

Tabuľka 4: Ukazovatele aktivity - podnik Agropret - pulz a. s.

UKAZOVATEĽ	m.j.	2013	2012	Index zmeny
Doba obratu zásob	deň	47,017	66,787	0,703975
Doba inkasa krátk. pohľadávok	deň	53,793	77,440	0,694651
Doba inkasa krátk. pohľadávok z OS	deň	36,241	33,383	1,085603
Doba splatnosti krátk. záväzkov	deň	64,804	56,460	1,147792
Doba splatnosti krátk. záväzkov z OS	deň	43,671	32,870	1,328577
Obrat aktív	koef.	2,163	1,809	1,195239

Zdroj: Súvaha a výkaz ziskov a strát podniku za rok 2012-2013, vlastné spracovanie

Doba obratu zásob sa v roku 2013 skrátila takmer o 20 dní. Je to dôsledkom poklesu zásob a prudkým nárastom tržieb z realizácie. Pod rozdiel vo vývoji doby inkasa krátkodobých pohľadávok a doby inkasa krátkodobých pohľadávok z obchodného styku sa

okrem nárastu tržieb podpísal prudký pokles iných pohľadávok (o 528 594 €), ktorý nevyvážil ani nárast krátkodobých pohľadávok z obchodného styku.

Doba splatnosti krátkodobých záväzkov sa predĺžila o 8 dní a splatnosť krátkodobých záväzkov z obchodného styku dokonca o 11 dní, čo je pre podnik pozitívne, v prípade ak to nemá negatívny vplyv na obchodné vzťahy s dodávateľmi. Dôvodom nárastu týchto ukazovateľov je zvýšenie hodnoty krátkodobých záväzkov a to nie len krátkodobých záväzkov z obchodného styku, ale tiež iných záväzkov. Pozitívom je rýchlejší rast doby splatnosti záväzkov ako doby inkasa pohľadávok a najmä celkovo vyššia hodnota doby splatnosti záväzkov ako doby inkasa. Vypovedá to o tom že podniku nehrozí druhotná platobná neschopnosť.

Obrat aktív rastie, čo je dôsledkom rýchlejšieho rastu tržieb, ako rastu majetku, čo vyjadruje lepšie využívanie majetku.

Tabuľka 5: Ukazovateľ zadlženosti - podnik Agropret - pulz a. s.

UKAZOVATEĽ	m.j.	2013	2012	Index zmeny
Celková zadlženosť aktív	%	87,809	85,708	1,024511
Úverová zadlženosť aktív	%	31,947	42,579	0,750287
Dlhodobá zadlženosť aktív	%	3,973	5,004	0,794088
Úrokové krytie	koef.	1,262	1,221	1,033470
Tokové zadlženie	rok	27,648	25,810	1,071213

Zdroj: Súvaha a výkaz ziskov a strát podniku za rok 2012-2013, vlastné spracovanie

Stupeň zadlženosti podniku na úrovni 87,81 % je veľmi vysoký, no vzhľadom na výsledky podniku, spoločnosť túto zadlženosť zvláda. Veľkou nevýhodou je že väčšina cudzieho kapitálu je tvorená krátkodobými záväzkami, čo podniku znemožňuje plánovať svoj rozvoj na dlhšie časové obdobie ako jeden rok.

V podniku tiež môžeme pozorovať relatívne vysokú úverovú zadlženosť, čo nám naznačuje že aj napriek vysokej celkovej zadlženosti, je podnik stabilný a schopný splácať úvery, pretože banky poskytujú úvery až po dôkladnej analýze podnikov.

Hodnota úrokového krytia vypovedá o skutočnosti že podnik je stále schopný platiť cenu za cudzí kapitál.

Vzhľadom nato že dosiahnuté hodnoty tokového zadlženia presahujú 25 rokov, podnik je z pohľadu uhrádzania svojich dlhov vyprodukovanými zdrojmi na tom veľmi zle, nakoľko odporúčaná hodnota tohto ukazovateľa je do troch rokov.

Tabuľka 6: Ukazovatele rentability - podnik Agropret pulz a. s.

UKAZOVATEĽ	m.j.	2013	2012	Index zmeny
Rentabilita aktív (cez ČZ)	%	0,148	0,185	0,802025
ROA (cez VH z HČ)	%	2,324	2,745	0,846820
ROE (vlastného imania)	%	1,215	1,292	0,940236
Rentabilita základného imania	%	1,788	1,913	0,934846
ROS (Rentabilita tržieb)	%	0,068	0,102	0,671017

Zdroj: Súvaha podniku za rok 2012-2013, vlastné spracovanie

Už aj tak nízke ukazovatele rentability majú klesajúcu tendenciu, čo je vyvolané poklesom výsledku hospodárenia. Vypovedá to o slabom hospodárení s majetkom podniku, alebo nepriaznivými externými činiteľmi. Pre lepšie hodnotenie podniku v rámci predmetu podnikania nám slúži rentabilita aktív počítaná cez výsledok hospodárenia z hospodárskej činnosti. Rentabilita základného imania signalizuje výnosnosť majetku kapitálu ktorý do podniku vložili akcionári. Veľmi nízka je tiež rentabilita tržieb, na jej základe vieme že v 1 € tržieb sa nachádza len 6,8 eurocentov zisku.

3.2. Porovnanie podniku s konkurenčnými podnikmi

Pre hodnotenie postavenia analyzovaného podniku na trhu, porovnávame pomerové ukazovatele nášho podniku s tromi konkurentmi. Na porovnanie sme vybrali troch veľkostne podobných konkurentov z daného odvetvia, a to MOREAU AGRI, spol. s r.o., AGRI CS Slovakia s.r.o. a AGROKOM - PLUS, spol. s r.o..

Tabuľka 7: Ukazovatele likvidity sledovaných podnikov

UKAZOVATEĽ	m.j.	AGROPRET-PULZ		MOREAU AGRI		AGRI CS		AGROKOM-PLUS	
		2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012
Likvidita 1. Stupňa	koef.	0,094	0,076	0,165	0,248	0,002	0,007	0,134	0,240
Likvidita 2. Stupňa	koef.	0,924	1,447	1,426	1,624	0,756	0,607	0,760	0,884
Likvidita 3. Stupňa	koef.	1,649	2,630	3,290	4,098	1,743	1,372	1,247	1,379

Zdroj: Súvaha podnikov za rok 2012-2013, vlastné spracovanie

Z porovnania ukazovateľov likvidity si môžeme všimnúť že odporúčané hodnoty pohotovej likvidity 0,2 - 0,8 nedosahuje ani jeden podnik. Zvlášť podnik AGRI CS má akútny nedostatok krátkodobého finančného majetku. Odporúčané hodnoty bežnej likvidity 1-1,5 spĺňa len jeden podnik – MOREAU AGRI. Celková likvidita podnikov sa už približuje k požadovaným hodnotám, len podnik AGROKOM-PLUS nedosahuje ani minimum 1,5 avšak, ani jeden z podnikov nie je pod hodnotou 1, teda nie je v stave podkapitalizácie.

Podnik MOREAU AGRI má dokonca až priveľký objem kapitálu viazaný v zásobách čo môže brániť efektívnemu využívaniu kapitálu.

Tabuľka 8 Ukazovatele aktivity sledovaných podnikov

UKAZOVATEĽ	m.j.	AGROPRET-PULZ		MOREAU AGRI		AGRI CS		AGROKOM-PLUS	
		2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012
Doba obratu zásob	deň	47,017	66,787	93,693	100,055	83,279	89,182	46,674	36,814
Doba inkasa krátk. pohľadávok	deň	53,793	77,440	63,545	55,711	67,797	69,973	60,369	48,624
Doba inkasa krátk. pohľadávok z OS	deň	36,241	33,383	63,426	55,375	66,266	69,598	56,605	46,866
Doba splatnosti krátk. záväzkov	deň	64,804	56,460	50,409	40,495	89,934	116,562	96,432	75,521
Doba splatnosti krátk. záväzkov z OS	deň	43,671	32,870	39,545	27,241	36,516	68,297	67,239	37,658
Obrat aktív	koef.	2,163	1,809	1,731	1,782	1,809	1,745	1,698	1,858

Zdroj: Súvaha a výkaz ziskov a strát podnikov za rok 2012-2013, vlastné spracovanie

Doba obratu zásob sa pri každej firme okrem AGROKOM-PLUS znižovala, čo je pozitívne. Vysoké hodnoty v podniku MOREAU AGRI sú následkom veľkého objemu zásob. Dobu inkasa krátkodobých pohľadávok ako i pohľadávok z obchodného styku má najkratšiu podnik AGROPRET-PULZ, svedčí to o jeho dobrej vyjednávacíj pozícii. Na druhej strane najkratšiu dobu splatnosti krátkodobých záväzkov i záväzkov z obchodného styku má MOREAU AGRI čím vysiela dobrý signál veriteľom, avšak medzi dobou inkasa pohľadávok a dobou splatnosti záväzkov je veľký rozdiel, čo by mohlo viesť k druhej platobnej neschopnosti.

Tabuľka 9: Ukazovatele zadlženosti sledovaných podnikov

UKAZOVATEĽ	m.j.	AGROPRET-PULZ		MOREAU AGRI		AGRI CS		AGROKOM-PLUS	
		2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012
Celková zadlženosť aktív	%	87,809	85,708	41,696	49,308	64,458	68,707	59,548	52,696
Úverová zadlženosť aktív	%	31,947	42,579	12,022	23,967	16,224	9,290	6,045	13,128
Dlhodobá zadlženosť aktív	%	3,973	5,004	1,063	0,932	-0,001	0,008	0,118	0,424
Úrokové krytie	koef.	1,262	1,221	8,602	9,059	1,354	6,325	15,879	15,124
Tokové zadlženie	rok	27,648	25,810	7,467	7,737	17,319	12,925	6,338	4,182

Zdroj: Súvaha a výkaz ziskov a strát podnikov za rok 2012-2013, vlastné spracovanie

Najväčšiu celkovú zadlženosť má nami analyzovaný podnik AGROPRET-PULZ. Na druhej strane, najnižšiu má MOREAU AGRI, ktorá v bežnom období dosahovala len niečo vyše 40%. Najlepšie hodnoty v ukazovateľoch zadlženosti dosahuje podnik AGROKOM-PLUS. Napriek tomu že celkovú zadlženosť nemá najnižšiu, má vysoké úrokové krytie, teda

značnú rezervu na získanie dodatočných cudzích zdrojov a aj napriek nárastu tokového zadĺženia v poslednom období, stále by dokázal svoje dlhy uhradiť vyprodukovanými zdrojmi v najkratšom období.

Tabuľka 10: Ukazovatele rentability sledovaných podnikov

UKAZOVATEL	m.j.	AGROPRET-PULZ		MOREAU AGRI		AGRI CS		AGROKOM-PLUS	
		2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012
Rentabilita aktív (cez ČZ)	%	0,148	0,185	2,589	3,529	-0,180	3,112	5,100	8,267
ROA (cez VH z HČ)	%	2,324	2,745	4,344	5,066	1,061	4,263	7,079	9,234
ROE (vlastného imania)	%	1,215	1,292	4,441	6,962	-0,507	9,946	12,638	17,542
Rentabilita základného imania	%	1,788	1,913	42,918	64,354	-153,728	3031,737	509,367	679,354
ROS (Rentabilita tržieb)	%	0,068	0,102	1,496	1,980	-0,100	1,783	3,004	4,450

Zdroj: Súvaha a výkaz ziskov a strát podnikov za rok 2012-2013, vlastné spracovanie

Vo všetkých podnikoch sme zaznamenali pokles ukazovateľov rentability. Spôsobil to pokles výsledku hospodárenia vo všetkých analyzovaných podnikoch. Najhoršie skončil podnik AGRI CS, ktorý v bežnom období vykázal stratu a z toho dôvodu aj ukazovatele rentability nadobudli záporné hodnoty. Najrentabilnejším podnikom je AGROKOM-PLUS. Ako podnik s niekoľkonásobne vyšším čistým ziskom ako konkurenčné firmy, dosiahol suverénne najlepšie výsledky vo všetkých ukazovateľoch rentability.

3.3. Komparácia podnikov metódou multikriteriálneho hodnotenia

Pre porovnanie nami analyzovaného podniku, AGROPRET – PULZ a.s., s konkurenciou a teda na určenie jeho postavenia v odvetví, použijeme pomerové ukazovatele. Je to z dôvodu odstránenia nepresností vznikajúcich rozdielnou veľkosťou porovnávaných podnikov. Pre porovnanie sme vybrali pomerové ukazovatele na základe ich výpovednej hodnoty.

- **Celková likvidita (L3)** – napovedá nám o finančnej stabilite podniku – vyjadruje prekapitalizáciu, resp. podkapitalizáciu podniku
- **Doba inkasa krátkodobých pohľadávok z obchodného styku (DIKP_{OS})** – koľko času uplynie od realizácie (fakturácie) po inkaso pohľadávok - vypovedá o platobnej disciplíne odberateľov
- **Doba splatnosti krátkodobých záväzkov z obchodného styku (DSKZ_{OS})** – koľko času uplynie od vzniku záväzku po jeho splatenie

- **Celková zadlženosť (CZ)** – vypovedá o podiele cudzích zdrojov na celkovom kapitáli
- **Úrokové krytie (ÚK)** – vyjadruje schopnosť podniku platiť cenu za cudzí kapitál
- **Rentabilita aktív cez výsledok hospodárenia z hospodárskej činnosti ($ROA_{VHZHČ}$)** – predstavuje základnú produkčnú silu (zárobokovú činnosť) podniku. Do čitateľa sme zvolili VH z hospodárskej činnosti z dôvodu kladenia dôrazu na hlavnú činnosť podnikania vybraných podnikov
- **Rentabilita tržieb (ROS)** – uvádza aký veľký zisk dosiahne podnik z 1 € tržieb

Spoločným základom všetkých metód multikriteriálneho hodnotenia je východisková matica objektov a ich charakteristík.²⁰

Tabuľka 11: Východisková matica pre medzipodnikové porovnávanie (2012)

2012						
Ukazovateľ	AGROPRET-PULZ	MOREAU AGRI	AGRI CS	AGROKOM-PLUS	VÁHY	CHARAKTER ukazovateľov
L3	2,63	4,098	1,372	1,379	3	1
DIKP _(OS)	33,383	55,375	69,598	46,866	5	-1
DSKZ _(OS)	32,87	27,241	68,297	37,658	3	-1
CZ	85,708	49,308	68,707	52,696	1	-1
ÚK	1,221	9,059	6,325	15,124	4	1
ROA _(VHZHČ)	2,745	5,066	4,263	9,234	2	1
ROS	0,102	1,98	1,783	4,45	1	1

Zdroj: vlastné spracovanie

Tabuľka 12: Východisková matica pre medzipodnikové porovnávanie (2013)

2013						
Ukazovateľ	AGROPRET-PULZ	MOREAU AGRI	AGRI CS	AGROKOM-PLUS	VÁHY	CHARAKTER ukazovateľov
L3	1,649	3,29	1,743	1,247	3	1
DIKP _(OS)	36,241	63,426	66,266	56,605	5	-1
DSKZ _(OS)	43,671	39,545	36,516	67,239	3	-1
CZ	87,809	41,696	64,458	59,548	1	-1
ÚK	1,262	8,602	1,354	15,879	4	1
ROA _(VHZHČ)	2,324	4,344	1,061	7,079	2	1
ROS	0,068	1,496	-0,1	3,004	1	1

Zdroj: vlastné spracovanie

²⁰ ZALAI, K. a kol. 2013. *Finančno-ekonomická analýza podniku*. 8. vyd. Bratislava : Sprint 2, 2013. s. 351. ISBN 978-80-89393-80-0.

Jednotlivým ukazovateľom priradíme váhy v škále 1 až 5. Ich priradenie a teda stupeň dôležitosti jednotlivých ukazovateľov je na základe subjektivity, avšak podľa nášho najlepšieho úsudku. Charakter ukazovateľov 1, resp. -1 je priradený podľa žiaduceho vývoja ukazovateľa. Ak je požadovaná maximalizácia ukazovateľa, priradíme 1, ak je požadovaná jeho minimalizácia priradíme -1.

Pre našu prácu je pre medzipodnikové porovnávanie postačujúca bodovacia metóda popísaná v teoretickej časti našej práce.

Pri danej metóde je nevýhodou možný výskyt záporných hodnôt. Ak záporných hodnôt nie je priveľa, môžeme uplatniť 2 prístupy:

- namiesto zápornej hodnoty priradiť ukazovateľu hodnotu 0,
- ponechať zápornú hodnotu.

My sme zvolili možnosť a), teda zápornú hodnotu sme nahradili 0.

Tabuľka 13: Porovnanie bodovacou metódou - jednotkové váhy (2012)

2012					
Ukazovateľ	AGROPRET-PULZ	MOREAU AGRI	AGRI CS	AGROKOM-PLUS	CHARAKTER ukazovateľov
L3	64,178	100,000	33,480	33,651	1
DIKP_(OS)	100,000	60,285	47,965	71,231	-1
DSKZ_(OS)	82,875	100,000	39,886	72,338	-1
CZ	57,530	100,000	71,766	93,571	-1
ÚK	8,073	59,898	41,821	100,000	1
ROA_(VHŽHČ)	29,727	54,862	46,166	100,000	1
ROS	2,292	44,494	40,067	100,000	1
Súčet bodov	344,675	519,540	321,152	570,790	
Priemer bodov	49,239	74,220	45,879	81,541	
Poradie	3	2	4	1	

Zdroj: vlastné spracovanie

V prvom prípade použijeme bodovaciu metódu s jednotkovými váhami kritérií, teda všetky ukazovatele majú pre nás rovnakú vypovedaciu hodnotu. Zo súčtu bodov za jednotlivé ukazovatele vypočítame priemerný počet bodov za podnik a na ich základe stanovíme poradie porovnávaných podnikov.

Tabuľka 14: Porovnanie bodovacou metódou - jednotkové váhy (2013)

2013					
Ukazovateľ	AGROPRET-PULZ	MOREAU AGRI	AGRI CS	AGROKOM-PLUS	CHARAKTER ukazovateľov
L3	50,122	100,000	52,979	37,903	1
DIK _{P(OS)}	100,000	57,139	54,690	64,024	-1
DSKZ _(OS)	83,616	92,340	100,000	54,308	-1
CZ	47,485	100,000	64,687	70,021	-1
ÚK	7,948	54,172	8,527	100,000	1
ROA _(VH₂HČ)	32,829	61,365	14,988	100,000	1
ROS	2,264	49,800	0,000	100,000	1
Súčet bodov	324,263	514,816	295,871	526,256	
Priemer bodov	46,323	73,545	42,267	75,179	
Poradie	3	2	4	1	

Zdroj: vlastné spracovanie

Na základe výsledkov z tabuľky č. 13 a tabuľky č. 14 môžeme vidieť, že v oboch sledovaných obdobiach dosahuje najlepšie hodnotenie v porovnávaných ukazovateľoch podnik AGROKOM-PLUS. Vysokou mierou sa pod to pričínal niekoľko násobne vyšší zisk v porovnaní s ostatnými podnikmi. Ten má priamy vplyv až na 3 porovnávané ukazovatele. Tesne za ním zaostáva MOREAU AGRI s vysokou likviditou tretieho stupňa a nízkym celkovým zadlžením. Zvyšné dva porovnávané podniky strácajú značne viac bodov. Tretí je nami analyzovaný podnik AGROPRET-PULZ a štvrtý AGRI CS.

V druhom prípade použijeme bodovaciu metódu s diferencovanými váhami kritérií, teda jednotlivým ukazovateľom priradíme váhy, ktorými vyjadríme dôležitosť toho ktorého ukazovateľa. Pre priradenie váh sme zvolili 5 bodovú stupnicu, pričom 5 bodov vyjadruje vysokú dôležitosť ukazovateľa, 1 bod nízku dôležitosť ukazovateľa.

Ukazovateľ likvidity tretieho stupňa sme vyhodnotili ako priemerne dôležitý, vzhľadom nato, že prílišná veľkosť daného ukazovateľa súvisiaca s veľkým množstvom zásob, vyjadruje neefektívne hospodárenie podniku a ako napr. v prípade MOREAU AGRI má priamy vplyv na dobu obratu zásob.

Ukazovateľu doby inkasa krátkodobých pohľadávok z obchodného styku sme priradili dôležitosť 5, keďže práve rýchle inkaso pohľadávok a teda dostatok hotovostných peňazí pôsobí pozitívne na podnikateľskú aktivitu.

Pri ukazovateli doby splatnosti krátkodobých záväzkov z obchodného styku je vhodné sa pozastaviť nad jeho charakterom, ktorý sme určili ako -1, a teda sme vyhodnotili pre podnik ako pozitívum jeho pokles. Je to z toho dôvodu že v danej oblasti podnikania je pre

podnik dôležité rýchle splácanie záväzkov svojim dodávateľom. Podnik si tým dokáže udržať svojich dodávateľských partnerov, poprípade vysiela dobrý signál pre potenciálnych obchodných partnerov čo má vplyv na možnosť rozšírenia portfólia dodávok strojov a zariadení. Práve pre protichodné pôsobenie tohto ukazovateľa, keď na strane jednej je pozitívom rýchle splácanie záväzkov, na strane druhej možnosť dlhšej držby peňažného kapitálu sme priradili ukazovateľu len priemernú dôležitosť.

Ukazovateľu celkovej zadlženosti sme priradili váhu 1. Vzhľadom na vysokú cenu vlastného kapitálu, je pre podnik zbytočná držba vlastného kapitálu drahá, avšak prílišná zadlženosť ako v podniku AGROPRET-PULZ je veľmi riziková.

Úrokové krytie ukazuje že každý z podnikov je schopný splácať úroky z pôžičiek, jeho hodnoty nám znázorňujú možné rezervy podniku v prípade ďalšieho zadlženia, preto sme ukazovateľ vyhodnotili ako nadpriemerne dôležitý.

Vzhľadom na tendenciu firiem neklásť priveľký dôraz na maximalizáciu zisku, môžu ukazovatele rentability skresľovať postavenie podnikov na trhu a teda sme im priradili nízku váhu.

Tabuľka 15: Porovnanie podnikov bodovacou metódou - diferencované váhy (2012)

2012						
Ukazovateľ	AGROPRET-PULZ	MOREAU AGRI	AGRI CS	AGROKOM-PLUS	VÁHY	CHARAKTER ukazovateľov
L3	64,178	100,000	33,480	33,651	3	1
DIKP_(OS)	100,000	60,285	47,965	71,231	5	-1
DSKZ_(OS)	82,875	100,000	39,886	72,338	3	-1
CZ	57,530	100,000	71,766	93,571	1	-1
ÚK	8,073	59,898	41,821	100,000	4	1
ROA_(VZHČ)	29,727	54,862	46,166	100,000	2	1
ROS	2,292	44,494	40,067	100,000	1	1
Súčet bodov	1092,727	1395,239	831,374	1467,690	19	
Priemer bodov	57,512	73,434	43,757	77,247		
Poradie	3	2	4	1		

Zdroj: vlastné spracovanie

Na základe výsledkov z tabuľky č. 15, môžeme pozorovať že v roku 2012 zostalo poradie podnikov pri diferencovaných váhach nezmenené, avšak znížil sa rozdiel medzi prvými tromi podnikmi. Nami analyzovaný podnik AGROPRET-PULZ sa vďaka dobrému hodnoteniu doby inkasa krátkodobých pohľadávok z obchodného styku priblížil k popredným konkurentom. Na druhej strane, podniku AGRI CS sa prehĺbila strata na konkurenciu, ktorá je

dôsledkom najmä jeho nízkej likvidity, dlhej dobre inkasa pohľadávok ako aj dlhej doby splácania záväzkov.

Tabuľka 16: Porovnanie podnikov bodovacou metódou - diferencované váhy (2013)

2013						
Ukazovateľ	AGROPRET-PULZ	MOREAU AGRI	AGRI CS	AGROKOM-PLUS	VÁHY	CHARAKTER ukazovateľov
L3	50,122	100,000	52,979	37,903	3	1
DIKP _(OS)	100,000	57,139	54,690	64,024	5	-1
DSKZ _(OS)	83,616	92,340	100,000	54,308	3	-1
CZ	47,485	100,000	64,687	70,021	1	-1
ÚK	7,948	54,172	8,527	100,000	4	1
ROA _(VHŽHČ)	32,829	61,365	14,988	100,000	2	1
ROS	2,264	49,800	0,000	100,000	1	1
Súčet bodov	1048,411	1351,934	861,158	1366,774	19	
Priemer bodov	55,180	71,154	45,324	71,935		
Poradie	3	2	4	1		

Zdroj: vlastné spracovanie

Podľa tabuľky č. 16, vidíme že po pridelení váh jednotlivým ukazovateľom sa nám ani v roku 2013 poradie podnikov nezmenilo. Najlepšie sa nám v bežnom, ako i minulom období javí podnik AGROKOM-PLUS. V bežnom období je však medzi ním a podnikom MOREAU AGRI, ktorý je na druhom mieste, zanedbateľný rozdiel. O 16 bodov za nimi zaostáva nami analyzovaný podnik AGROPRET-PULZ. Ako aj v predchádzajúcom období, či porovnaní bez stanovení váh, skončil posledný podnik AGRI CS. Je to najmä z dôvodu dlhej doby inkasa krátkodobých pohľadávok z obchodného styku a taktiež vyprodukovaním malého výsledku hospodárenia. V roku 2013 podnik dokonca dosiahol stratu.

4. Diskusia

Po porovnaní analyzovaného podniku s tromi konkurenčnými podnikmi v odvetví Veľkoobchodu s poľnohospodárskymi strojmi, zariadeniami a príslušenstvom, môžeme poukázať na nasledujúce zistenia.

Na základe výsledkov finančných pomerových ukazovateľov môžeme usúdiť, že nami analyzovaný podnik Agropret-pulz a.s. sa vyznačuje priemernou likviditou, porovnateľnou s konkurenciou. Značné zaostanie v bodovom hodnotení za podnikom MOREAU AGRÍ s.r.o. je spôsobené vysokým stavom zásob, čo nemusí byť pozitívum pre daný podnik, zvlášť pri dlhej dobe obratu.

V ukazovateľoch aktivity dosahuje Agropret-pulz a. s. nadpriemerné hodnoty. Vyznačuje sa najmä krátkou dobou inkasa pohľadávok, teda dobrou platobnou disciplínou odberateľov a len o niečo dlhšou dobou splatnosti záväzkov. Tá je na úrovni konkurenčného priemeru.

Značne horšie výsledky dosahuje v ukazovateľoch zadlženosti. Celková zadlženosť podniku na úrovni 87% je najvyššia spomedzi porovnávaných podnikov. Inak to nie je ani v ostatných ukazovateľoch zadlženosti, ktoré taktiež vykazujú najhoršie výsledky. Hrôzostrašne pôsobí najmä tokové zadlženie, ktoré vyjadruje že podnik by všetky svoje záväzky dokázal splatiť až o 27 rokov.

Taktiež v ukazovateľoch rentability je podnik pod priemerom. Je to z dôvodu dosiahnutia nízkeho zisku vzhľadom na objem majetku, či tržieb. Najnižšie bodové hodnotenie si však v roku 2013 v týchto ukazovateľoch vyslúžil podnik AGRÍ CS s.r.o. v dôsledku vykázania straty.

Z uvedeného vyplýva že hlavným pozitívom spoločnosti je krátka doba inkasa pohľadávok a to len 36 dní od vystavenia faktúry.

Hlavným negatívom, je vysoká zadlženosť vyvolaná krátkodobými záväzkami, konkrétne rastom krátkodobých záväzkov z obchodného styku, ostatných záväzkov, a bankovými úvermi, ktoré majú našťastie klesajúci charakter. Nemenej dôležitým negatívom spoločnosti je nízky výsledok hospodárenia a z toho plynúci malý čistý zisk, čo sa prejavilo tak v úrokovom krytí, ako aj v ukazovateľoch rentability.

Pri komparácii vybraných pomerových ukazovateľov spoločnosti Agropret–pulz a.s. na základe bodovacej metódy pozorujeme, že výsledky dosahované za posledné obdobia sú mierne pod priemerom analyzovaných podnikov.

Medzi odporúčania vyplývajúce z výsledkov finančnej analýzy podniku Agropret-pulz a.s. patria:

Zvýšiť podiel vlastného imania na zdrojoch krytia majetku a tým znížiť celkové zadlženie podniku. Podnik by sa stal finančne stabilnejším. To by sa dalo dosiahnuť získaním dodatočného kapitálu od spoločníkov a v malej miere tiež ponechaním výsledku hospodárenia za účtovné obdobie v podniku vo forme nerozdeleného zisku minulých rokov.

Zvýšiť úrokové krytie a rentabilitu podniku zlepšením výsledku hospodárenia z bežnej činnosti. Nato by bolo potrebné zvýšenie efektívnosti podniku, či už rýchlejším rastom tržieb alebo znížením nákladov. Z výkazu ziskov a strát podniku Agropret-pulz a. s. vieme, že položka nákladov Výrobná spotreba a špeciálne riadok 10 – služby, rastie neúmerne rýchlo k rastu výnosových položiek. Preto by sa mal podnik zamerať najmä na dôvody rastu tejto položky.

Ďalším spôsobom ako zvýšiť zisk môže byť zvýšenie obchodnej marže. Tento spôsob však neodporúčame vzhľadom na vysoko konkurenčné odvetvie. Hrozila by tým možná strata zákazníkov.

Záver

Cieľom bakalárskej práce bolo vypracovanie komplexnej finančnej analýzy podniku s dôrazom na analýzu finančnej pozície podniku v odvetví. Finančná analýza je významnou súčasťou podnikového riadenia spoločnosti a patrí k základným schopnostiam finančného manažéra. Jej využitie je najmä v strategickom riadení podniku. Analýzou postavenia podniku v odvetví sme sa snažili o objektivizáciu záverov finančnej analýzy. Na túto objektivizáciu bola potrebná komparácia výsledkov s porovnateľnými podnikateľskými subjektmi a zistenie rozdielov medzi podnikmi pôsobiacimi v odvetví Veľkoobchodu s poľnohospodárskymi strojmi, prístrojmi a zariadeniami. Analýza bola uskutočnená pomocou výročných správ podnikov, ktoré sú verejne dostupné na internete. Porovnanie podnikov sa uskutočnilo za roky 2012-2013.

Pri porovnaní výsledkov dosiahnutých v spoločnosti Agropret-pulz a. s. s konkurenčnými podnikmi je zrejmé, že výsledky sú priemerné až podpriemerné.

Spomedzi ostatných spoločností skončil nami analyzovaný podnik na 3. mieste zo 4. Strata na 1. a 2. miesto sa aspoň vďaka priradeniu váh k jednotlivým porovnávaným pomerovým ukazovateľom znížila. Dôvodom zlého hodnotenia spoločnosti je jej vysoká zadlženosť a nízka rentabilita. Najmä rastúca celková zadlženosť, ktorá v bežnom období dosiahla hodnotu takmer 88% je pre podnik, ako aj jeho veriteľov, veľmi nebezpečná. Preto by sa mala spoločnosť v ďalšom období zamerať na jej zníženie, aspoň na akceptovateľných 70%.

Ďalším dôležitým poslaním pre budúcnosť podniku je zvýšenie rentability. Práve v ukazovateľoch rentability, ktorá je meradlom úspešnosti podnikateľskej činnosti, podnik značne zaostáva za konkurenciou. Ziskovosť základného imania sa pohybuje pod hodnotou 2%, čo je pre akcionárov absolútne nevyhovujúce. Rentabilita aktív, počítaná cez čistý zisk, klesla dokonca pod 0,15%. Táto hodnota je pre podnik alarmujúca a hovorí o veľmi neefektívnom hospodárení s majetkom podniku a teda aj získaným kapitálom. Podnik by sa mal zamerať na optimalizáciu nákladov a precízne preskúmať možné dôvody zlého hospodárenia.

Napriek nepriaznivým výsledkom podniku v pomerových ukazovateľoch rentability a zadlženosti, dosiahol podnik Agropret-pulz a. s. dobré výsledky v ukazovateľoch likvidity a aktivity. Spoločnosť hradí svoje záväzky na čas, má dostatočnú likviditu a teda môžeme podnik označiť za prekapitalizovaný a vzhľadom na rýchlosť inkasa pohľadávok mu nehrozí druhotná platobná neschopnosť. Ak sa nevyskytnú neočakávané problémy, či už na strane

odberateľov alebo dodávateľov, z dôvodu zhoršenia ich ekonomickej situácie, ani iné problémy resp. negatívne zmeny v externom prostredí, dá sa predpokladať, že podnik bude v ďalšom období naďalej konkurencie schopný. Bude však musieť zabrániť rastu zadlženosti.

Zoznam použitej literatúry

- ŠLOSÁROVÁ, A. a kol. 2006. *Analýza účtovnej závierky*. 1. vyd. Bratislava : Iura Edition, spol. s. r. o., 2006. 478 s. ISBN 80-8078-070-6.
- BÖRSCH, M. 2013. *Finanzwirtschaft*. 2. vyd. Mníchov : Verlag Franz Vahlen, GmbH., 2013. 530 s. ISBN 978-3-8006-4662-3.
- SEDLÁČEK, J. 2007. *Finanční analýza podniku*. Brno : Computer Press, a.s., 2007. 154 s. ISBN 978-80-251-1830-6.
- RŮČKOVÁ, P. 2008. *Finanční analýza*. Praha : GRADA Publishing, a.s., 2008. 120 s. ISBN 978-80-247-2481-2.
- KRÁLOVIČ, J. – VLACHYNSKÝ, K. 2002. *Finančný manažment*. 3. vyd. Bratislava : Iura Edition, spol. s. r. o., 2011. 468 s. ISBN 978-80-8078-356-3
- GRUNWALD, R. – HOLEČKOVÁ, J. 2007. *Finanční analýza a plánování podniku*. Praha : Ekopress, s.r.o., 2007. 318 s. ISBN 978-80-86929-26-2.
- KOTULIČ, R. – KIRÁLY, P. – RAJČÁNIOVÁ, M. 2007. *Finančná analýza podniku*. 2. vyd. Bratislava : Iura Edition, spol. s. r. o., 2010. 238 s. ISBN 978-80-8078-342-6.
- VLACHYNSKÝ, K. a kol. 2006. *Podnikové financie*. Bratislava : Iura Edition, spol. s. r. o., 2006. 482 s. ISBN 80-8078-029-3.
- KNÁPOVÁ, A. – PAVELEKOVÁ, D. – ŠTEKER, K. 2013. *Finanční analýza. Komplexní průvodce s příklady*. 2. vyd. Praha : Grada Publishing, a.s., 2013. 236 s. ISBN 978-80-247-4456-8
- ZALAI, K. a kol. 2002. *Finančno-ekonomická analýza podniku*. Bratislava : Sprint vfra, 2002. 305 s. ISBN 80-88848-94-6.
- ZALAI, K. a kol. 2013. *Finančno-ekonomická analýza podniku*. 8 .vyd. Bratislava : Sprint 2, 2013. 471 s. ISBN 978-80-89393-80-0.

Prílohy

1. Súvaha a výkaz ziskov a strát podniku AGROPRET-PULZ a.s.
2. Súvaha a výkaz ziskov a strát podniku MOREAU AGRI s.r.o.
3. Súvaha a výkaz ziskov a strát podniku AGRI CS s.r.o.
4. Súvaha a výkaz ziskov a strát podniku AGROKOM-PLUS s.r.o.